

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 3451
Warszawa, 12 maja 2015 r.

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Roberta Kropiwnickiego.

(-) Elżbieta Achinger; (-) Joanna Bobowska; (-) Jerzy Borowczak; (-) Jacek Brzezinka; (-) Jerzy Budnik; (-) Renata Butryn; (-) Stanisław Chmielewski; (-) Grażyna Ciemniak; (-) Piotr Cieśliński; (-) Marian Cycoń; (-) Barbara Czaplicka; (-) Zofia Czernow; (-) Ewa Drozd; (-) Joanna Fabisiak; (-) Jerzy Fedorowicz; (-) Arkady Fiedler; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Elżbieta Gapińska; (-) Magdalena Gąsior-Marek; (-) Czesław Gluza; (-) Tomasz Głogowski; (-) Mariusz Grad; (-) Rafał Grupiński; (-) Bożena Henczyca; (-) Stanisław Huskowski; (-) Maria Małgorzata Janyska; (-) Tadeusz Jarmuziewicz; (-) Roman Kaczor; (-) Bożena Kamińska; (-) Jan Kaźmierczak; (-) Brygida Kolenda-Łabuś; (-) Agnieszka Kołacz-Leszczynska; (-) Domicela Kopaczewska; (-) Sławomir Kowalski; (-) Jacek Kozaczyński; (-) Ligia Krajewska; (-) Robert Kropiwnicki; (-) Elżbieta Królikowska-Kińska; (-) Jan Kulas; (-) Tomasz Kulesza; (-) Józef Lassota; (-) Arkadiusz Litwiński; (-) Zofia Ławrynowicz; (-) Robert Maciaszek; (-) Izabela Katarzyna Mrzygłocka; (-) Tadeusz Naguszewski; (-) Anna Nemś; (-) Małgorzata Niemczyk; (-) Tomasz Piotr Nowak; (-) Małgorzata Pępek; (-) Lucjan Marek Pietrzczyk; (-) Damian Raczkowski; (-) Dorota Rutkowska; (-) Henryk Siedlaczek; (-) Bożena Sławiak; (-) Aleksander Sosna; (-) Katarzyna Stachowicz; (-) Wiesław Suchowiejko; (-) Paweł Suski; (-) Miron Sycz; (-) Teresa Świło.

USTAWA

z dnia.....2015 r.

o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji

Art. 1. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Pisma w postępowaniach dyscyplinarnych prowadzonych na podstawie niniejszej ustawy wysyła się, ze skutkiem doręczenia, również na adres kancelarii.”;

2) w art. 72:

a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) kara pieniężna w granicach od dwukrotnej do trzydziestokrotności wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia;”;

b) w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) kara zawieszenia w czynnościach na okres od sześciu miesięcy do dwóch lat;”;

c) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Komisja dyscyplinarna może orzec podanie treści prawomocnego orzeczenia do publicznej wiadomości w określony sposób, jeżeli uzna to za celowe ze względu na okoliczności sprawy.”;

d) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wymierzenie kary nagany, kary pieniężnej lub kary zawieszenia w czynnościach pociąga za sobą utratę przez ukaranego funkcji pełnionych w organach samorządu komorniczego oraz w komisji dyscyplinarnej, a także utratę biernego prawa wyborczego do organów samorządu komorniczego i do

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 759 i 1544, z 2013 r. poz. 829 i 1513, z 2014 r. poz. 993 i 1710 oraz z 2015 r. poz. 218.

komisji dyscyplinarnej na okres 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.”;

3) w art. 72a:

a) ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) kara pieniężna w granicach od jednokrotnej do dziesięciokrotnej wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia;”;

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Skazanie na kary, o których mowa w ust. 2 pkt 4, ulega zatarciu po upływie 15 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.”;

4) art. 73 otrzymuje brzmienie:

„Art. 73. 1. Po upływie 5 lat od dnia popełnienia czynu nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, a postępowanie wszczęte ulega umorzeniu. Jeżeli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w przepisach prawa karnego.

2. Przedawnienie dyscyplinarne przerywa każda czynność rzecznika dyscyplinarnego w sprawie lub złożenie przez podmiot, o którym mowa w art. 74 ust. 1, wniosku wszczynającego postępowanie dyscyplinarne.

3. Po przerwaniu przedawnienia, termin, o którym mowa w ust. 1, zaczyna biec od nowa.”;

5) po art. 73 dodaje się art. 73a w brzmieniu:

„Art. 73a. 1. W razie skazania na karę upomnienia, naganę lub karę pieniężną zatarcie skazania następuje z upływem trzech lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego. W przypadku skazania na karę zawieszenia w czynnościach zatarcie skazania następuje z upływem trzech lat od wykonania kary.

2. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, nastąpi skazanie za inny czyn, zatarcie skazania następuje z upływem terminu zatarcia ostatniego skazania.

3. Z chwilą zatarcia skazania wykreśla się wzmiankę o ukaraniu i usuwa z akt osobowych dokumenty dotyczące ukarania.”;

6) art. 75 otrzymuje brzmienie:

„Art. 75. Do postępowania dyscyplinarnego w zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.”;

7) w art. 75a po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Członkiem komisji dyscyplinarnej może być komornik, który ukończył wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej.”;

8) art. 75d otrzymuje brzmienie:

„Art. 75d. Komisja dyscyplinarna rozpoznaje sprawy dyscyplinarne w trzysobowym składzie orzekającym.”;

9) po art. 75e dodaje się art. 75ea w brzmieniu:

„Art. 75ea. 1. Minister Sprawiedliwości powołuje rzecznika dyscyplinarnego, spośród kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Komorniczą, w liczbie odpowiadającej liczbie izb komorniczych spośród komorników zgłoszonych przez radę każdej izby komorniczej będących członkami danej izby.

2. Kadencja rzecznika dyscyplinarnego trwa cztery lata od dnia powołania.

3. Obsługę rzecznika dyscyplinarnego zapewnia Krajowa Rada Komornicza.

4. Do odwołania rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców stosuje się odpowiednio przepis art. 75b.”;

10) art. 75f otrzymuje brzmienie:

„Art. 75f. 1. Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są podmiot, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego (wnioskodawca), oskarżyciel, obwiniony i pokrzywdzony.

2. Oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym jest rzecznik dyscyplinarny. Rzecznik dyscyplinarny może wykonywać czynności przy pomocy swoich zastępców. Niezależnie od działania Rzecznika, jako oskarżyciel w postępowaniu dyscyplinarnym mogą występować: Minister Sprawiedliwości, prezesi sądów i sędziowie wizytatorzy.

3. Obwinionym jest komornik, asesor komorniczy lub aplikant komorniczy, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne.”;

11) po art. 75g dodaje się artykuły 75ga – 75gi w brzmieniu:

„Art. 75ga. Strony postępowania dyscyplinarnego, Prezes Krajowej Rady Komorniczej oraz osoby przez nich upoważnione mogą zasięgać informacji o przebiegu, wyniku postępowania dyscyplinarnego, a także przeglądać akta sprawy i otrzymywać odpisy, kopie lub wyciągi z tych akt.

Art. 75gb. 1. Rzecznik dyscyplinarny wszczyna dochodzenie z urzędu albo na wniosek podmiotu, o którym mowa w art. 74 ust. 1.

2. Wniosek o wszczęcie dochodzenia wiąże rzecznika dyscyplinarnego.

3. O wszczęciu dochodzenia rzecznik dyscyplinarny zawiadamia wnioskodawcę, Ministra Sprawiedliwości, Krajową Radę Komorniczą oraz izbę komorniczą, do której należy obwiniony. Jeżeli obwinionym jest aplikant albo asesor komorniczy, rzecznik dyscyplinarny o wszczęciu dochodzenia zawiadamia ponadto prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

4. Jeżeli czyn zarzucany obwinionemu stanowi przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego, rzecznik dyscyplinarny niezwłocznie zawiadamia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa prokuratora.

Art. 75gc. Za nieusprawiedliwione niestawiennictwo, odmowę zeznań lub przyrzeczenia sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania świadka lub biegłego nakłada grzywnę na świadka lub biegłego, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego. O skutkach niestawiennictwa, odmowy zeznań lub przyrzeczenia należy pouczyć świadka lub biegłego przy wezwaniu do złożenia zeznań albo sporządzenia opinii.

Art. 75gd. 1. Rzecznik dyscyplinarny przy wszczęciu dochodzenia lub w jego toku może wystąpić do komisji dyscyplinarnej o zawieszenie obwinionego w czynnościach, co nie ogranicza uprawnień Ministra Sprawiedliwości, o których mowa w art. 74 ust. 3.

2. Na postanowienie komisji dyscyplinarnej w przedmiocie zawieszenia w czynnościach przysługuje stronom zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie w terminie tygodniowym od doręczenia postanowienia. Przepis art. 78 ust. 2, 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

3. Postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie jest niezaskarżalne.

Art. 75ge. 1. Rzecznik dyscyplinarny po uznaniu, że dowody dostarczyły wystarczających podstaw do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed komisją dyscyplinarną, składa wniosek o ukaranie.

2. Złożenie wniosku przez rzecznika dyscyplinarnego albo przez podmiot określony w art. 75f ust. 2 zdanie drugie o ukaranie powoduje wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przed komisją dyscyplinarną.

Art. 75gg. 1. Rzecznik dyscyplinarny może przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego przed komisją umorzyć postępowanie, które prowadził, jeżeli czynu nie popełniono albo czyn nie zawiera znamion przewinienia dyscyplinarnego, jeżeli postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu zostało wszczęte wcześniej albo zostało prawomocnie ukończone, z zastrzeżeniem art. 74 ust. 2 zd. 2.

2. Odpis postanowienia o umorzeniu doręcza się obwinionemu, wnioskodawcy, Ministrowi Sprawiedliwości, Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej, izbie komorniczej, do której należy obwiniony. Jeżeli obwinionym jest aplikant albo asesor komorniczy, postanowienie o umorzeniu dochodzenia rzecznik dyscyplinarny doręcza ponadto prezesowi właściwego sądu apelacyjnego.

3. Na postanowienie rzecznika dyscyplinarnego o umorzeniu dochodzenia podmiotowi, o którym mowa w art. 74 ust. 1, oraz Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej przysługuje zażalenie do sądu okręgowego właściwego według siedziby kancelarii obwinionego komornika sądowego w terminie tygodniowym od doręczenia odpisu postanowienia.

Art. 75gh. 1. Po złożeniu wniosku o ukaranie przewodniczący komisji dyscyplinarnej w terminie 7 dni wyznacza skład orzekający i przewodniczącego składu spośród jego członków.

2. Komisja dyscyplinarna rozpoznaje sprawy dyscyplinarne na rozprawie. Postępowanie przed komisją dyscyplinarną jest jawne.

3. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej wyznacza termin rozprawy.

4. Wyznaczając termin rozprawy Przewodniczący wydaje niezbędne zarządzenia, a w szczególności:

1) zawiadamia o jej terminie oskarżyciela, pokrzywdzonego, obwinionego i jego

obrońców oraz jego pełnomocnika;

2) wzywa do stawienia obwinionego, świadków i biegłych;

3) zarządza dołączenie niezbędnych dokumentów.

5. Obwinionemu i jego obrońcy doręcza się, wraz z odpisem zarządzenia o terminie rozprawy, odpis wniosku o ukaranie z pouczeniem o prawie wniesienia na piśmie odpowiedzi na wniosek w terminie tygodnia od daty jego doręczenia, z jednoczesnym poinformowaniem o skutkach doręczeń, o których mowa w art. 5 ust. 2.

12) art. 75h otrzymuje brzmienie:

„Art. 75h. 1. Komisja dyscyplinarna powinna dążyć do tego, aby sprawa została rozpoznana na pierwszej rozprawie.

2. Z ważnych powodów przewodniczący może odroczyć rozprawę na czas nie dłuższy niż 30 dni.

3. Rozprawę odroczoną prowadzi się w dalszym ciągu, chyba że skład komisji dyscyplinarnej uległ zmianie.”;

13) art. 75i otrzymuje brzmienie:

„Art. 75i. 1. Rozprawa przed komisją dyscyplinarną odbywa się bez względu na niestawiennictwo stron prawidłowo powiadomionych o terminie, chyba że strona usprawiedliwi swoją nieobecność zaświadczeniem biegłego lekarza sądowego wskazującym na brak możliwości udziału w rozprawie i wniesie o jej odroczenie.

2. W toku postępowania dyscyplinarnego, po poinformowaniu obwinionego, pisma mogą być także doręczane za pośrednictwem telefaksu lub poczty elektronicznej. W takim przypadku dowodem doręczenia jest potwierdzenie transmisji danych.”;

14) art. 75m otrzymuje brzmienie:

„Art. 75m. 1. Komisja dyscyplinarna z urzędu sporządza uzasadnienie orzeczenia w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Uzasadnienie orzeczenia doręcza się z urzędu stronom, Ministrowi Sprawiedliwości i Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej, z zastrzeżeniem ust.

3.

3. Uzasadnienia nie sporządza się z urzędu w sprawach, w których uwzględniono w całości wnioski podmiotów, o których mowa w art. 57f ust. 2 zdanie drugie, oraz rzecznika dyscyplinarnego o wydanie orzeczenia i wymierzenie kary dyscyplinarnej, obwiniony przyznał się do popełnienia czynu i za zgodą stron nie przeprowadzono postępowania dowodowego lub przeprowadzono je częściowo..

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 3, uzasadnienie sporządza się wyłącznie na wniosek strony, Ministrowi Sprawiedliwości lub Prezesa Krajowej Rady Komorniczej, zgłoszony w terminie zawitym 7 dni od daty doręczenia wyroku.”;

15) po art. 75m dodaje się art. 75ma w brzmieniu:

„Art. 75ma. 1. Od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie w sprawie przysługuje stronom, rzecznikowi dyscyplinarnemu, Ministrowi Sprawiedliwości i Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej odwołanie do sądu okręgowego właściwego według siedziby kancelarii obwinionego komornika sądowego, w terminie dwóch tygodni od doręczenia orzeczenia albo postanowienia wraz z uzasadnieniem.

2. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem komisji dyscyplinarnej, która wydała zaskarżone orzeczenie albo postanowienie.

3. Orzeczenie z uzasadnieniem, wydane przez sąd okręgowy, o którym mowa w ust. 1, doręcza się stronom, Ministrowi Sprawiedliwości oraz Krajowej Radzie Komorniczej.

4. Od orzeczenia sądu okręgowego nie przysługuje kasacja.”;

16) po art. 75n dodaje się art. 75o w brzmieniu:

„Art. 75o. 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego tymczasowo ponosi Krajowa Rada Komornicza.

2. Wysokość zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego określa w drodze uchwały Krajowa Rada Komornicza, mając na względzie przeciętne koszty postępowania.

3. W przypadku prawomocnego ukarania koszty postępowania dyscyplinarnego

ponosi ukarany.”;

17) art. 76 otrzymuje brzmienie:

„Art. 76. 1. Wykonanie kary wydalenia za służby komorniczej należy do Ministra Sprawiedliwości.

2. Wykonanie kary pieniężnej należy do Prezesa Krajowej Rady Komorniczej, wykonanie kary skreślenia asesora komorniczego z wykazu asesorów komorniczych – do prezesa właściwego sądu apelacyjnego, a wykonanie pozostałych kar – do rady właściwej izby komorniczej.

3. Prawomocne orzeczenie komisji dyscyplinarnej co do orzeczonej kary pieniężnej oraz zasądzonych kosztów postępowania dyscyplinarnego stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 Kodeksu postępowania cywilnego i po nadaniu mu klauzuli wykonalności przez sąd rejonowy właściwy ze względu na siedzibę kancelarii ukaranego komornika lub siedzibę kancelarii, w której ukarany aplikant lub asesor komorniczy był lub jest zatrudniony, podlega wykonaniu w drodze egzekucji prowadzonej w trybie tej ustawy. Wpływy z kar pieniężnych Krajowa Rada Komornicza przeznacza na działalność komisji dyscyplinarnej oraz potrzeby samorządu komorniczego.

4. W postępowaniu egzekucyjnym, o którym mowa w ust. 3, czynności za wierzyciela podejmuje Prezes Krajowej Rady Komorniczej.”;

18) uchyla się art. 77;

19) art. 78 otrzymuje brzmienie:

„Art. 78. 1. Niezależnie od uprawnień Ministra Sprawiedliwości, Komisja dyscyplinarna może zawiesić w czynnościach komornika, przeciwko któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne lub karne, jeżeli przeciwko komornikowi prowadzone jest postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe.

2. Odpis uchwały o zawieszeniu komisja dyscyplinarna doręcza stronom, a także Ministrowi Sprawiedliwości, Krajowej Radzie Komorniczej, radzie właściwej izby komorniczej oraz prezesowi właściwego sądu apelacyjnego. W przypadku asesora komorniczego odpis prawomocnego orzeczenia przesyła się również właściwemu prezesowi sądu apelacyjnego

3. Na uchwałę o zawieszeniu w czynnościach komornika stronom przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie, w terminie 7 dni od dnia doręczenia uchwały.

4. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje zawieszenia w czynnościach.

5. Zawieszenie w czynnościach ustaje z dniem prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego, chyba że:

1) komisja dyscyplinarna uchyliła je wcześniej, przy czym nie dotyczy to zawieszenia, o którym mowa w art. 74 ust. 3;

2) prawomocnie orzeczona została kara wymieniona w art. 72 ust. 1 pkt 6. W czasie zawieszenia w czynnościach komornika zawieszają się z mocy prawa wszelkie funkcje pełnione przez niego w samorządzie komorniczym.”;

20) w art. 85 ust.1:

a) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) ustalanie wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego;”;

b) po pkt 8 dodaje się pkt 8a i 8b w brzmieniu:

„8a) powoływanie zastępców rzecznika dyscyplinarnego;

8b) przedstawianie Ministrowi Sprawiedliwości kandydatów na rzecznika dyscyplinarnego w liczbie odpowiadającej co najmniej liczbie rad izb komorniczych;”.

Art. 2. Postępowania w sprawach zawieszenia komornika w czynnościach wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy toczą się według przepisów dotychczasowych.

Art. 3. 1. Komisja dyscyplinarna powołana przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy działa do końca kadencji, na którą została powołana.

2. Kadencja rzecznika dyscyplinarny i jego zastępców wybranych po raz pierwszy po wejściu w życie niniejszej ustawy kończy się z upływem kadencji komisji, o której mowa w ust. 1.

Art. 4. Postępowania dyscyplinarne wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy do czasu ich prawomocnego zakończenia toczą się według przepisów dotychczasowych.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Zmiana obecnie obowiązujących przepisów ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w zakresie dotyczącym postępowania dyscyplinarnego podyktowana jest koniecznością wprowadzenia nowych regulacji prawnych oraz modyfikacji niektórych instytucji, przewidzianych w odniesieniu do innych przedstawicieli zawodów prawniczych, zapewniających sprawny przebieg postępowań dyscyplinarnych w kontekście praktycznych problemów w funkcjonowaniu sądownictwa dyscyplinarnego, a związanych ze wzrostem liczby komorników sądowych w ostatnich latach i związanym z tym znaczącym wzrostem liczby prowadzonych postępowań dyscyplinarnych.

Proponowane zmiany są wyrazem dostrzeżonej potrzeby zapewnienia prawidłowego i efektywnego wywiązywania się przez organy samorządu komorniczego z powierzonych im zadań, co w znacznej mierze uzależnione jest to od istnienia sprawnych procedur dyscyplinarnych. Innym czynnikiem, który w praktyce może sprzyjać rzeczywistemu i skutecznemu sprawowaniu pieczy nad wykonywaniem zawodu komornika sądowego, jest silna pozycja organów, do których obowiązków należy prowadzenie postępowania dyscyplinarnego. Konieczne staje się przede wszystkim wprowadzenie instytucji rzecznika dyscyplinarnego oraz dostosowanie obecnie obowiązujących przepisów do dokonanych w ostatnich latach zmian w ustawie o komornikach sądowych i egzekucji, ale też w odniesieniu do innych ustaw, regulujących funkcjonowanie organów samorządów zawodowych zawodów prawniczych oraz do znaczącego wzrostu liczby członków samorządu komorniczego na przestrzeni ostatnich lat.

Wskazać należy, że liczba samych komorników w ciągu ostatnich dwóch lat wzrosła o ponad 25% (w 2012 r. liczba ta wynosiła 1018, zaś w 2013 już 1246). Przepisy dotyczące postępowania dyscyplinarnego stosuje się natomiast również do asesorów i aplikantów komorniczych, których liczba z roku na rok także wzrasta. Znaczący wzrost liczby komorników sądowych, asesorów i aplikantów komorniczych w ostatnich latach przełożył się na znaczący wzrost liczby prowadzonych postępowań dyscyplinarnych, a tym samym ogólnego do znaczącego wydłużenia (czy wręcz przewlekłości) poszczególnych postępowań i w efekcie do niewydolności całego

systemu. Tylko w 2013 roku Komisja Dyscyplinarna odnotowała wpływ 78 wniosków dyscyplinarnych, tj. niespełna dwukrotnie więcej niż w roku 2012 (46 wniosków). Dla porównania w roku 2009 wpłynęło 31 wniosków, w roku 2010 - 30, w roku 2011 - 46, zaś w pierwszym półroczu roku 2014 odnotowano już wpływ 42 wniosków. Tak znaczący wzrost spraw uniemożliwia przy obecnych rozwiązaniach prawnych sprawne funkcjonowanie sądownictwa dyscyplinarnego.

Sprawność i efektywność prowadzonych postępowań dyscyplinarnych przy ciągłym wzroście liczby spraw nie może zostać zagwarantowana. Tym samym brak jest możliwości należytego wywiązywania się z powierzonych obowiązków i możliwości sprawnego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych wobec komorników sądowych, asesorów i aplikantów komorniczych. Konieczne staje się wprowadzenie stosownych mechanizmów prawnych zapewniających należyty przebieg postępowania dyscyplinarnego.

W zakresie proponowanych rozwiązań projekt utrzymuje dotychczasowy model, w ramach którego sądownictwo dyscyplinarne w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej komorników powierzone jest organom samorządu komorniczego i sądownictwu powszechnemu. Postępowanie dyscyplinarne przed organami samorządu komorniczego jest jednoinstancyjne, zaś organem właściwym do orzekania o odpowiedzialności dyscyplinarnej komorników jest komisja dyscyplinarna. Od orzeczeń komisji dyscyplinarnej przysługuje odwołanie do sądu powszechnego - do sądu okręgowego właściwego według siedziby kancelarii obwinionego komornika. Zapewnienie sądowej kontroli orzeczeń komisji dyscyplinarnej pozostaje w związku z przepisami Konstytucji RP gwarantującymi każdemu prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia jego sprawy przez niezależny, bezstronny i niezawisły sąd oraz zaskarżania orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Postępowaniem pierwszoinstancyjnym w tym przypadku jest postępowanie przed komisją dyscyplinarną, natomiast drugoinstancyjnym – postępowanie przed właściwym sądem okręgowym.

Przewiduje się powołanie nowego organu postępowania dyscyplinarnego, a mianowicie rzecznika dyscyplinarnego – instytucji znanej wszystkim innym samorządom zawodowym zawodów prawniczych, pełniącej funkcję oskarżycielską. Obecny model, w którym to wnioskodawcy, tj. uprawnione podmioty które złożyły

wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego/ wniosek wszczynający postępowanie pełnią funkcję oskarżycielską, sprawia, że postępowania dyscyplinarne w ok. 95% spraw prowadzone są pod nieobecność strony oskarżycielskiej, co znacząco wpływa na sprawność i efektywność prowadzonych postępowań.

Założeniem leżącym u podstaw wyodrębnienia w ramach postępowania dyscyplinarnego dochodzenia oraz powołania rzecznika dyscyplinarnego jest wyraźne oddzielenie funkcji orzekania w sprawach dyscyplinarnych od oskarżycielskiej i gromadzenia materiału dowodowego w sprawie. Do zadań rzecznika dyscyplinarnego będącego nowym organem postępowania dyscyplinarnego należy przede wszystkim prowadzenie dochodzenia mającego na celu zebrania dowodów dla wyjaśnienia okoliczności sprawy, podjęcie decyzji co do dalszego biegu postępowania dyscyplinarnego, a w razie złożenia wniosku o ukaranie pełnienie funkcji oskarżyciela w postępowaniu przed komisją dyscyplinarną oraz sądem okręgowym.

Organami samorządu komorniczego właściwymi w sprawach dyscyplinarnych są: rzecznik dyscyplinarny, Prezes Krajowej Rady Komorniczej i komisja dyscyplinarna.

Ponadto projekt reguluje kwestię wysokości kosztów postępowania dyscyplinarnego oraz instytucję przerwania biegu przedawnienia dyscyplinarnego przez każdą czynność rzecznika dyscyplinarnego. Projekt przewiduje także, że prawomocne orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej co do kary pieniężnej oraz zasądzonych kosztów postępowania dyscyplinarnego stanowi podstawę do prowadzenia egzekucji według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego przeciwko ukaranemu komornikowi albo asesorowi komorniczemu lub aplikantowi po nadaniu mu klauzuli wykonalności przez sąd rejonowy właściwy ze względu na siedzibę kancelarii ukaranego komornika lub siedzibę kancelarii, w której ukarany aplikant lub asesor komorniczy był lub jest zatrudniony. Dotychczasowa procedura uniemożliwiała skuteczne dochodzenia zasądzanych kosztów postępowania. Wpływy z kar pieniężnych Krajowa Rada Komornicza przeznacza na działalność komisji dyscyplinarnej oraz potrzeby samorządu komorniczego.

Proponowana nowelizacja ma na celu usprawnienie procedury w tym zakresie i tym samym podniesienie skuteczności karania i kontroli nad niepożądanymi zachowaniami członków samorządu komorniczego. Szybkie i rzetelne prowadzenie

postępowań dyscyplinarnych wpłynie motywująco zarówno na członków samorządu, jak również będzie miało pozytywny odbiór społeczny.

Szczególną pozycję w postępowaniu dyscyplinarnym obie ustawy gwarantują Ministrowi Sprawiedliwości, który z racji sprawowanego nadzoru nad samorządami zawodowymi, może m.in. wnosić odwołania od rozstrzygnięć organów prowadzących postępowanie dyscyplinarne. Ministrowi przysługuje także prawo wglądu w akta postępowania dyscyplinarnego.

Skutkiem planowanej nowelizacji będzie usprawnienie i przyspieszenie postępowań dyscyplinarnych, co może przyczynić się do polepszenia efektywności w zakresie realizacji przez samorząd zawodowy komorników sądowych powierzonego im zadania w postaci pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu (art. 17 ust. 1 Konstytucji RP). To zaś może przełożyć się na poprawęizerunku samorządu i wzrost zaufania społecznego do ich przedstawicieli.

Projekt nie powoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Przedmiot projektowanej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.